

Steigen kommune
8281 Leinesfjord

UTTALELSE TIL REGULERINGSPLAN FOR SETTEFISKANLEGG I FORSAN, STEIGEN KOMMUNE.

Vi viser til planforslaget av 10. mai 2010.08.22

Naturvernforbundet har i brev 23.03.10 avgitt uttalelse til oppstartmeldinga fra MAINSTREAM NORWAY om settefiskanlegg til produksjon av 8 millioner smolt pr år.

Ut fra den kunnskap vi har om natur, kultur og friluftslivsverdiene i Forsan går Naturvernforbundet mot bygging av et settefiskeanlegg her. Naturvernforbundets krav om en plan som inneholder program for utredning av konsekvensene utbyggingen kan medføre slik Plan – og bygningsloven forutsetter er ikke imøtekommet. Naturmangfoldloven er heller ikke lagt til grunn for planforslaget når det gjelder føre-var-prinsippet og sumvirkninger. Vi mener omregulering av et LNF1 område med store naturverdier til et settefiskanlegg krever konsekvensutredning, og at program for dette må utarbeides selv om konsesjonen ikke krever det.

Settefiskeanlegget som begrunnelse for kraftutbygging

Olje- og energidepartementet har 26.06.09 gitt konsesjon til Nord Salten Kraftlag om kraftutbygging i Forsavassdraget. Etter innstilling fra NVE har OED lagt til grunn at kraftstasjonen skal ligge nede ved elevutløpet i Forsbukta. I tillegg er det åpnet for etablering av minikraftverk under fjellfoten for å skaffe minstevannføring til den anadrome strekning i Forselva. Dette er en del av konsesjonsvilkåret.

OED skriver i en pressemelding da konsesjonen ble gitt: ”- Tillatelsen til Forsanvatn kraftverk er et godt eksempel på hvordan vannkraftutbygging og næringsutvikling kan kombineres. Forsanvatn kraftverk i Steigen kommune gjør det mulig å etablere smoltanlegg.”

Naturvernforbundet vil presisere at uttalelsen ikke er tuftet på relevant faktagrunnlag om smoltanlegget. NVE avviste å ta hensynet til smoltanlegg i konsesjonsbehandlingen. Uttalelse viser at konsesjon fra OED til Forsanvatn kraftverk er gitt politisk på bakgrunn av etablering av et settefiskeanlegg som ikke var utredet.

Utredningsprogram og konsekvensutredning

Naturvernforbundet i Nordland mener fortsatt at det må stilles krav om utredningsprogram og konsekvensutredning av omsøkte settefiskeanlegg. 0-alternativet bør også utredes.

Det henvises til konsekvensutredninger gjort i forbindelse med Nord Salten kraftlags søknad om Forsanvatn kraftverk. Program for denne konsekvensutredning ble fastsatt 07.07.98 og deler av utredningene er fra Samla plan på 80-tallet. Det er således ikke tatt tilstrekkelig hensyn til senere krav vedrørende Naturmangfoldloven og tap av biologisk mangfold, INON-områder og Elevdeltabasen. Forsan har status som et lokalt viktig våtmarksområde og er et nasjonalt viktig grunntvannsdelta. Saken bør også vurderes mot Vanndirektivet som nå er gjort gjeldende for Norge.

Biologisk mangfold

Forsbukta er et viktig beite- og hekkeområde for flere arter vade- og sjøfugl og oter. Endret vannføring og mulig forurensning som følge av settefiskanlegget er mangelfullt utredet. Området må kartlegges bedre også i forhold til at Bukta er viktig beiteområde for fugl i vinterhalvåret.

Oter er en sårbar rødlistet art og regionen har derfor et særlig ansvar for å sikre artens eksistens. Konfliktnivået mellom settefiskeanlegg og oter har vært merkbart, og det blir således gitt skadefellingstillatelser på arten. Vi vil nevne at det fra før er etablerte flere settefiskeanlegg i Sagfjorden, Innhavet, Dyping, Holmvåg (Holmvågfjorden har utløp i Sagfjorden) og Innhavet. Havørn er å regne som ansvarsart for Saltenregionen. Oter er en viktig art for dens eksistens da den finner føde etter oter. Vi har en god bestand av havørn men det er riktig å tenke helhetlig over vårt ansvar for artenes eksistens.

Turisme og friluftsliv

Med Steigen-tunnelen ble Forsan mer tilgjengelig for friluftsliv og turisme. Enklere adkomst har utvilsomt resultert i større bruk. Som en ser ut av planskisse er settefiskeanlegget tenkt plassert i nær tilknytning til rasteplass. Bygningsmassen blir stor og ruvende i landskapet. Rasteplass er godt tilrettelagt for turister, men også lokalbefolkningen bruker plassen. Konfliktnivået mellom raste plass er etter vår vurdering svært høyt. I følge utbygger fremstilles det nesten som om at for den som ikke har øyne i nakken vil ikke settefiskeanlegget merkes. I tillegg til støy er også lukt kjente problemer fra settefiskanlegg.

Rasteplassen ble anlagt i forbindelse bygging av Steigenveien og er et spleiselag mellom Steigen kommune, fylkeskommunen og vegvesenet. På rasteplassen har kunstneren Gunn Harbitz laget en skulptur alger sneller og calamitter. Kunstverket til Harbitz skildrer utviklingen fra sjølevende alge til landplante. Landskapet rundt Forsan er også en del av kunstverket og settefiskeanlegget vil sette det ut av perspektiv. Tilgang til Bukta og strandsonen vil i følge utbygger bli avstengt. Vi vil også presisere at Steigenveien har lagt beslag på det meste av strandsonen i område. Runder en Forsklubben på andre siden av Bukta går fjellet i havet inn hele Sagfjorden. Dette er med på å gjøre allmennhetens tilgang til strandsonen fra rasteplass svært viktig for friluftsliv og rekreasjon.

Forholdet til arealplanen

Utbygger gir feil opplysning om forholdet til arealplan. Det hevdes at området er avsatt til LNF område der spredt bebyggelse er tillatt. Dette er direkte feil. Området er avsatt til LNF 1 i arealplan for Steigen der bygging ikke er tillatt.

Ut fra de faktiske forhold vedrørende natur og friluftsliv er selvsagt området klassifisert riktig ved LNF1. I en tid der fred og ro, natur og friluftsliv stadig blir mer etterstrebet har området rundt Forsbukta stor verdi for dagens brukere.

Forurensning

Av søknad fremkommer det at det ikke er planlagt renseanlegg på utslipp / kloakk. Det henvises kun til søknaden om utslippstillatelse. Det oppgis heller ikke mengde med kloakk som vil bli sluppet ut i fjorden.

Det opplyses et forforbruk på 756 tonn. Ut fra våre kilder vil det antas utslipp sammenlignet en befolkningsmasse på 8 - 16000 personer. Disse forhold må belyses i planforslaget.

Dette er et ikke ubetydelig utslipp særlig om en tar i betraktning allerede eksisterende anlegg i nevnte fjord. Sagfjorden har også flere store matfiskeanlegg, nærmest kommer Svartfjell og Veggen. Renseanlegg bør være et absolutt krav til denne type settefiskeanlegg.

En konsekvensutredning bør kartlegge forhold i fjorden. Utslipp er tenkt på 50 meters dyp ut av nevnte rasteplass og heller ikke langt ut fra Sirines hyttefelt. Utslipp er tenkt oppe på terskel mellom Forsklubben og Svartfjell. Denne er en mye brukt fiskeplass og konsekvenser må utredes. Fjorden går bratt nedover utfor utslippsområde og en finner kjente områder for blant annet uer, en rødlistet art. I nevnte områder er det koraller som også er en truet naturtype. Nedslamming vil ødelegge arters leveområder.

Manøvreringsregime til anlegget

Det må utarbeides et forslag til manøvreringsregime til anlegget. Det fins pr i dag ikke eksempler på at kombinasjon kraft / smolt er gjennomførbart. Og det er derfor ingen sammenlignbare anlegg i drift som vi er kjent med. Det opplyses i søknaden om avtale mellom Nord Salten kraftlag og Mainstream Norway om tilgang på 90m³ / minutt. I innstilling fra NVE foreligger det manøvreringsregime der kraftverk skal stå stille fra mai til oktober slik at magasinet når HRV. Et smoltanlegg treger stabil vanntilgang gjennom hele året. Et forbruk på 90m³ / min uten tilsig til magasin resultere i ca. 1 meter nedtapping av Forsanvatn pr måned eller ca 5 måneders forbruk.

Vi er også kjent med problemer Mainstream Norway har ved sitt settefiskeanlegg i Dyping der det er stadige dispensasjoner fra fastsatt manøvreringsreglement på grunn av små nedbørsmengder etc.

Vil et slikt scenario kunne utspille seg ved et eventuelt anlegg i Forsan også? Disse forhold må utredes og redegjøres for i reguleringsplanen.

Med vennlig hilsen

Erling Solvang
Leder Naturvernforbundet Nordland

Kopi: Fylkesmannen i Nordland
Nordland Fylkeskommune
Reindriftsforvaltningen i Nordland
Norges Naturvernforbund
Forum for Natur og friluftsliv i Nordland